

Національний університет «Одеська юридична академія»

Робоча група з питань розвитку кримінального права
Комісії по правовій реформі при Президентові України

Робоча група з питань кримінального та кримінального процесуального права
Науково-консультативної ради при Голові Верховної ради України

Південний регіональний центр Національної академії правових наук України
Кафедра кримінального права НУ «ОЮА»

Одеський місцевий осередок ГО «Всеукраїнська асоціація кримінального права»

Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції,

*присвяченої 25-річчю утворення
Національного університету
«Одеська юридична академія»*

**м. Одеса
9 грудня 2022 р.**

«Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю утворення Національного університету «Одеська юридична академія». Одеса, 9 грудня 2022 року. Укладачі: Є.Л. Стрельцов, В.П. Кедик. Відп. редактор Є.Л. Стрельцов. Одеса: ПРЦ НАПрН України, НУ «ОЮА», 09.12.2022. – 214 с.

У збірнику представлені тези доповідей та повідомлень, які були оприлюднені на міжнародній науково-практичній конференції «Завдання кримінального права в умовах надзвичайного стану», присвяченій 25-річчю утворення Національного університету «Одеська юридична академія», яка відбулась 9 грудня 2022 року на базі Південного регіонального центру Національної академії правових наук України та кафедри кримінального права Національного університету «Одеська юридична академія». Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів, магістрантів та студентів, практичних працівників, всіх, кого цікавлять сучасні проблеми кримінального права.

Відповідальний за випуск:
д.ю.н., професор Є.Л. Стрельцов

Тези друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст поданого матеріалу несуть автори.

<i>Кріпак Н.Г.</i> ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ В ЗАРУБІЖНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ.....	178
<i>Купенко А.І.</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО: АНАЛІЗ СУДОВОЇ ПРАКТИКИ.....	180
<i>Лупу В.С.</i> ТА ФУНКЦІЇ СУЧАСНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА.....	183
<i>Мазур Ю.С.</i> ЗАЛУЧЕННЯ ДІТЕЙ ДО УЧАСТІ У ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ.....	186
<i>Мархайчук Д.М.</i> ПРАВОВА КВАЛІФІКАЦІЯ КОЛАБОРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	188
<i>Наливайченко В.О.</i> МАРОДЕРСТВО: ЧИ ВСІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ, СКОЄНІ ПІД ЧАС ВІЙНИ, Є МАРОДЕРСТВОМ?	191
<i>Рачок А.І.</i> ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНІВ У СЕРЕДНЬОВІЧЧІ.....	193
<i>Саїк О.Б.</i> ВОЄННИЙ СТАН ЯК ОБСТАВИНА, ЯКА ВПЛИВАЄ НА КВАЛІФІКАЦІЮ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	195
<i>Стащук А.Ю.</i> КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ.....	197
<i>Тарасенко М.Л.</i> ОСОБЛИВОСТІ КІБЕРЗЛОЧИНІВ.....	200
<i>Філімончук М.О.</i> КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ: ПОНЯТТЯ, ОЗНАКИ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ.....	203
<i>Штанько Ю.А.</i> ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СУБ'ЄКТ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.....	206
<i>Ядаменко О.О.</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА МАРОДЕРСТВО ТА ІНШІ ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ДІЇ НАДЗВИЧАЙНОГО АБО ВОЄННОГО СТАНУ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД.....	208
<i>Язаджи В.С.</i> ПРОГАЛИНИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ НОРМ У СФЕРІ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОГО РУХУ.....	210
Streltsov Yevgen. CRIMINAL LAW IN THE CONDITIONS OF THE EMERGENCY (CONFERENCE PRESENTATION)	212

*Кріпак Н. Г.,
студентка 2 курсу магістратури
факультету прокуратури та слідства
(кримінальна юстиція) Національний
університет «Одеська юридична
академія»*

*науковий керівник: кандидат юридичних
наук, доцент, доцент кафедри
кримінального права Національного
університету «Одеська юридична
академія» Кедик В.П.*

ПОНЯТТЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ В ЗАРУБІЖНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ

Запровадженню Інституту кримінального проступку в національне законодавство передували фундаментальні дослідження науковців, аналіз не одної сотні документів, невідомо скільки обговорень у різних форматах, і, ось, сьогодні маємо результат, який вже підтвердив своє ефективність на практиці (покращені показники розкриття злочинів у зв'язку з суттєвими процедурними розвантаженнями органів досудового розслідування та зменшення навантаження на суди через спрощену процедуру розгляду справ даної категорії). Але, не зважаючи на той факт, що кримінальні проступки вже запроваджені та спостерігається позитивна динаміка їх існування, все ж таки актуальним залишається потреба подальшого дослідження кримінальних проступків, оскільки ніщо з того, що працює зараз не зможе існувати пізніше без його удосконалення. На думку автора, найбільш ґрунтовні результати дають дослідження кримінального проступку через призму їх порівняння з кримінальними проступками країн, де вони існують давно й ефективно. Отже, спробуємо дослідити поняття кримінального проступку.

Спочатку зазначимо, що національне кримінальне законодавство трактує поняття кримінально проступку як передбачене Кримінальним кодексом України (далі – КК України) діяння (дія чи бездіяльність), за вчинення якого передбачене основне покарання у виді штрафу в розмірі не більше трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або інше покарання, не пов'язане з позбавленням волі [1]. З першого погляду може здатися, що законодавець вирішив позначити кримінальний проступок обмеженою санкцією, але насправді, якщо спробувати проаналізувати декілька кримінальних правопорушень з Особливої частини КК України, виходячи із змісту самого Кодексу стає зрозуміло, що кримінальними проступками є не лише кримінальні правопорушення з відносно невеликою санкцією, а й з меншою суспільною небезпечністю.

Кримінальне право Франції кримінальний проступок розглядає як будь-яку дію або бездіяльність, вчинену умисно або з необережності, заборонену в суспільстві під загрозою виправного покарання, визначеного кримінальним законом, за ступенем тяжкості до даної групи відносять нетяжкі діяння. Санкція, яка відокремлює проступки від злочинів у визначенні поняття відсутня. Слід звернути увагу, що для злочинів, на відміну від проступків, за законодавством Франції характерний умисел [2, с.280].

У Федеративній республіці Німеччині проступками визнано протиправні діяння, за вчинення яких передбачено покарання у вигляді позбавлення волі до одного року або штраф. Тобто, у порівнянні з Україною, ФРН відносить до кримінальних проступків правопорушення, які передбачають покарання у вигляді позбавлення волі, хоча й з обмеженням - до 1 року [2, с.280].

Цікава для дослідження ситуація в кримінальному праві США - в законодавстві існує поділ на «місдимінори» та «фелонії». «Місдимінорами» є кримінальні правопорушення, які

караються позбавленням волі до року. Цікавим є те, що в їх національному законодавстві прийнято, що «місдимінорами» займаються нижчі суди, а «фелоніями» вищі [3]. Зважаючи на те, що історично такий поділ існує досить довго, їх досвід та статистику можна вважати доволі авторитетними. Так, за рік виноситься в 10 разів більше вироків по «місдимінорам», ніж по «фелоніям» - це зумовлено не лише характером самих правопорушень, а й спрощеною процедурою розгляду «місдимінорів».

Отже, сьогодні законодавство багатьох країн містить поділ кримінальних правопорушень на злочини і проступки, аналіз самого поняття проступку Франції, Німеччини та США показує, наскільки все ж таки різняться визначення понять в цих державах. У Франції не вказують у визначенні поняття санкцію, у Німеччині та США санкція може передбачати покарання у вигляді позбавлення волі до одного року. Хочу додати, що не зважаючи на поширені думки щодо того, що впровадження досвіду зарубіжних країн знищує ідентичність законодавства України, українським вченим все ж таки вдалося сформулювати на основі міжнародного досвіду власну модель кримінального проступку відповідно до особливостей кримінального законодавства України.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 05.04.2001 № 2341-ІІ // Верховна Рада України. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
2. Усманов Ю. «Кримінальний проступок: аналіз нового закону та міжнародної практики!» Істочник: <https://www.pravoconsult.com.ua/kriminalnij-prostupok/#i-3> [Електронний ресурс] / Усманов Ю. // Правова консультація. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.pravoconsult.com.ua/kriminalnij-prostupok/#i-3>.
3. Федотова Г.В. Правове регулювання інституту кримінального проступку у Франції, Німеччині та Великобританії / Федотова Г.В.. // Науковий вісник національної академії внутрішніх справ. – 2015. – С. 275–288.